

รายงานการวิจัยเรื่อง
การศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ของ
ผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง

โดย

รองศาสตราจารย์สรน โรจนตระกูล

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
จังหวัดพิษณุโลก

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
ปีการศึกษา 2544

ลิขสิทธิ์ของ สำนักวิจัยและบริการวิชาการ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

บทคัดย่อ

รองศาสตราจารย์ศชน โรจนตระกูล การศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ของผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาของกิจกรรมด้านดนตรีสากลตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง โดยจำแนกออกเป็น 2 ด้านคือ ด้านคุณลักษณะของนักดนตรีสากล และด้านขององค์ความรู้ และเพื่อนำผลการวิจัยไปนำเสนอต่อประธาน โปรแกรมวิชาดนตรี เพื่อที่จะได้ดำเนินการส่งเสริมและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนดนตรีสากลต่อไป กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการหรือผู้จัดการที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมดนตรีสากลในเขตจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง จำนวน 39 คน โดยการเก็บตัวอย่างทั้งหมดด้วยตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ประกอบการหรือผู้จัดการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมดนตรีสากล เป็นชายมากกว่าหญิง และมีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษา ม.ปลาย
2. การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงดนตรีสากลเป็นทั้งอาชีพเสริมและอาชีพหลัก ซึ่งมีประสบการณ์ 5 – 10 ปี เรียนรู้กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีสากลจากผู้สอนในท้องถิ่น มีรายได้ 5,000 – 8,000 บาท ซึ่งไม่เพียงพอต่อการยังชีพ แต่รายได้พอ ๆ กับอาชีพอื่น ๆ และมีความเห็นว่าควรมีการพัฒนาการบรรเลงดนตรีสากล ส่วนการดูแลคุณภาพของการบรรเลงดนตรีดูจากฝีมือการเล่นของนักดนตรี และไม่มีการรวมกลุ่มกันในระหว่างผู้ประกอบการด้วยกัน ส่วนค่าจ้างวงดนตรีที่เหมาะสมควรอยู่ที่ 3,000 – 5,000 บาท (ตามความเห็นของผู้ประกอบการหรือผู้จัดการ)
3. ปัญหาของกิจกรรมด้านดนตรีสากล ภาพรวมมีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง
4. ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีสากล ด้านความสำคัญของการบรรเลงดนตรีสากล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
5. คุณลักษณะของนักดนตรีอาชีพ ควรมีใจรัก ขยันฝึกซ้อม ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์ มีฝีมือทั้งเล่นและร้อง สุขภาพ มนุษย์สัมพันธ์ดี มีพรสวรรค์ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และมีการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ
6. นักดนตรีสากลควรมีความรู้ในเรื่องของ การอ่านโน้ตสากล การเล่นเครื่องดนตรี ความรู้เกี่ยวกับเพลงหลาย ๆ แนว เกะเพลงได้ แต่งเพลงได้ ภาษา คอมพิวเตอร์ และประสาทหุดี

คำนำ

การวิจัยในครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก ให้สำเร็จลงได้ด้วยดีขอขอบคุณ

คุณประโยชน์ของการวิจัยเรื่องนี้ คงจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนคนตรีสากลในสถาบันราชภัฏ เพื่อให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามผลการวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดขอขอบใจ นักศึกษาเอกคนตรีสากลปี 1 ทุกคนที่ช่วยในการสำรวจและเก็บข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และอาจารย์ประพัฒน์ เหมาคม ที่ช่วยในการแปรผลจากคอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณ

สรน โรจนตระกูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	
คำนำ.....	
สารบัญ.....	
สารบัญตาราง.....	

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
	ความสำคัญของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
	แนวคิดเรื่องความต้องการ.....	5
	แนวคิดเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	9
	โครงสร้างของหลักสูตรคณิตศาสตร์สากล.....	13
	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
	กลุ่มตัวอย่าง.....	26
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ.....	29
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงคณิตศาสตร์ ของผู้ตอบแบบสำรวจ.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ในด้าน ความสำคัญและความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”.....	33
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	38
สรุปผลการวิจัย.....	38
อภิปรายผล.....	39
ข้อเสนอแนะ.....	42
บรรณานุกรม.....	43
ภาคผนวก.....	45

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Pibulsongkram Rajabhat University

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนร้อยละเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา.....	29
2 จำนวนร้อยละเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากล จำแนกตามสภาพทั่วไปของกิจกรรมด้านดนตรีสากล.....	30
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของปัญหา ของการบรรเลงดนตรีสากลจำแนกตามสภาพปัญหาของกิจกรรมด้านดนตรีสากล.....	33
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสำคัญของการบรรเลงดนตรีสากล....	34
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”.....	35
6 นักดนตรีสากลที่จะประกอบอาชีพควรมีคุณลักษณะ	36
7 นักดนตรีสากลควรมีความรู้.....	37

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญระดับหนึ่ง เพราะเป็นการจัดการศึกษาต่อจากระดับมัธยมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ตามความต้องการของตน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพให้จบออกไปประกอบอาชีพและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ในอดีตประเทศไทยมีหลักสูตรระดับชาติ (National Curriculum) ของกระทรวงศึกษาธิการครอบคลุมประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา กำหนดความมุ่งหมาย จุดประสงค์ การเรียน โครงสร้างรายวิชาบังคับ วิชาเลือก ก่อธำบัชรายวิชา เนื้อหาวิชา แนวทางการใช้สื่อและหนังสือเรียน อัตราเวลาเรียน แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดผล การประเมินผล ใช้กับทุกสถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน หลักสูตรระดับชาติมักเรียกว่าหลักสูตรแม่บท ซึ่งมีปัญหาที่เป็นการบังคับให้เรียนสิ่งเดียวกันเกินไป ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้เรื่องชุมชนท้องถิ่น จังหวัดตนเอง และไม่สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและท้องถิ่น ปี.พ.ศ. 2533 มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ มีการใช้หลักการ “การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและท้องถิ่น” ผนวกกับมีวิชาเลือกมาก นอกเหนือจากวิชาบังคับ ระดับประถมศึกษา มีวิชาเลือกประมาณ 20% ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีวิชาเลือกประมาณ 40% ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวิชาเลือกประมาณ 60% ซึ่งเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในวิชาเลือกเหล่านี้เพิ่มขึ้นได้พร้อมกับวางแนวทางพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพนักเรียนและท้องถิ่นได้หลายวิธี (สงบ ลักษณะ, 2542 : 6)

เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนประการหนึ่งว่าผู้เรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย และแนวการจัดการศึกษา ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย โดยให้สถานศึกษามีหน้าจัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม

จากแนวดำเนินการข้างต้นจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ท้องถิ่นมีบทบาทในเชิงวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร และการบริหารหลักสูตรทุกระดับให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในท้องถิ่นของตนสามารถนำไปสู่การจัดการเรียนการสอน ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น ซึ่งจะมีความหมายทั้งต่อตัวผู้สอน ผู้เรียน และชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมที่แท้จริงในท้องถิ่นของตน

จุดประสงค์ของสถาบันราชภัฏนั้น เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่นอยู่แล้วฉะนั้น การจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมต่าง ๆ ที่สถาบันต่าง ๆ เปิดสอนนั้นจะมีความสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ

สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามจังหวัดพิษณุโลก ก็เป็นสถาบันทางอุดมศึกษามีปรัชญา ของสถาบันฯ ตาม พรบ. สถาบันราชภัฏ 2538 อยู่แล้ว ได้ทำการเปิดสอนโปรแกรมวิชาต่าง ๆ ตาม ความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะ โปรแกรมวิชาดนตรีได้ทำการเปิดสอน แขนงดนตรีสากล ใน ระดับอนุปริญญาเป็นปีการศึกษาแรก (2544) และจะเปิดในระดับปริญญาตรีต่อไป ในปีการศึกษา 2546

ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาดนตรีแขนงดนตรีสากล ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะในเขตจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดใกล้เคียง ได้นำเสนอ สภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” โดยข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการว่ามีสภาพปัญหาอย่างไร และมีความต้องการ นักดนตรีเช่นไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาของกิจกรรมด้านดนตรีสากลตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง
2. เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” สถานประกอบการในเขต จังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียงตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากล จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของนักดนตรีสากล และด้านขององค์ความรู้
3. เพื่อนำผลการวิจัยไปนำเสนอต่อประธาน โปรแกรมวิชาดนตรีจะได้ดำเนินการ ส่งเสริมและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนดนตรีสากลต่อไป

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยนำไปใช้ส่งเสริมปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนดนตรีสากลในสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น ดนตรีสากลของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียงที่มีการบรรเลงดนตรีสากลอยู่ในสถานประกอบการนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรเป็นผู้ประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านดนตรีสากล จำนวน 39 คน ได้จากการเก็บตัวอย่างทั้งหมดที่สถานประกอบการนั้นมีการจัดให้มีการบรรเลงดนตรีสากลในเขตจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง

ตัวแปรที่ศึกษา คือ

1. สภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากล ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากลในเขตจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง
2. ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีสากล ในสถานประกอบการในเขตจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง

จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของนักดนตรี และด้านความรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยขอให้คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. สภาพทั่วไปและปัญหาของการแสดงดนตรีสากล หมายถึง สภาพด้านความรู้ ทักษะและประสิทธิภาพในการบรรเลงดนตรีสากลให้มีคุณภาพ มีการส่งเสริมและพัฒนาการดนตรีสากลและสร้างรายได้ต่อการดำรงชีวิตที่พอเพียงของท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง ซึ่งพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากล

2. ปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากล หมายถึง ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้การบรรเลงดนตรีสากลไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากล

3. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้ไม่มีหลักสูตรท้องถิ่นหรือหลักสูตรท้องถิ่นไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม หรือหลักสูตรท้องถิ่นจัดขึ้นโดยไม่มีส่วนร่วมจากชุมชน เป็นต้น

4. ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “คนตรีสากล” หมายถึง ความคิดเห็นในระดับสูงมากหรือสูงที่สุด ของผู้เกี่ยวข้องกับการบรณรงคนตรีสากลในท้องถิ่น ซึ่งมีต่อการจัดให้มีการเรียนการสอนหลักสูตรคนตรีสากลในสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก โดยพิจารณาจาก 2 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของนักดนตรีและความรู้ความสามารถ

5. สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่เปิดบริการในเวลาว่างคืน และมีวงคนตรีสากลบรณรงอยู่ในสถานประกอบการนั้น

6. ผู้ประกอบการ หมายถึง เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้จัดการที่เกี่ยวข้องกับวงคนตรีสากล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องนำมาเสนอ ดังนี้

1. แนวความคิดเรื่องความต้องการ
2. แนวความคิดเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
3. โครงสร้างของหลักสูตรคนตรีสากล
4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดเรื่องความต้องการ

1.1 ความหมายของความต้องการ (Need) นักการศึกษาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายไว้หลายประเด็นด้วยกัน ประกอบด้วย

สตฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam and Others, 1985) ได้ให้คำนิยามว่า Need คือ บางสิ่งบางอย่างที่จำเป็นต้อง ได้รับการตอบสนองหรือเกิดประโยชน์หากได้รับการตอบสนอง ภายใต้อะไรก็ตามจำเป็นที่ชัดเจน

คอฟแมน และอิงลิช (Kaufman and English, 1979) ได้ให้ความหมายของ ความต้องการ (Need) ว่าหมายถึง ช่องว่าง (Gap) ระหว่างผลผลิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับผลผลิต ที่เราต้องการ โดยนำช่องว่างที่ได้รับมาจัดลำดับความสำคัญแล้วเลือกเอาสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็น ความต้องการที่จะกระทำก่อน

แมกนัล (McNeil, 1977) ได้ให้ความหมายของความต้องการ (Need) ว่าหมายถึง สภาพการณ์ที่มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมหรือเจตคติของผู้เรียนในสถานะที่ยอมรับ สถานะที่ได้จากการสังเกต

ไบลด์ (Knowled, อ้างถึงใน รัตนา พุ่มไพศาล, 2528) อธิบายความต้องการทางการศึกษาว่าเป็นความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถในปัจจุบันกับระดับความสามารถที่สูงกว่า ในอันที่จะกระทำการใด ๆ ให้ประสบผลตามที่ตัวเองส่วนหนึ่ง องค์กรส่วนหนึ่ง และสังคมอีกส่วนหนึ่งเป็นผู้กำหนด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือช่องว่างระหว่างแรงบันดาลใจกับความ เป็นจริงของคนหนึ่ง ความสามารถในที่นี้รวมถึง ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และการประสบผลสำเร็จใดก็ตามที่สามารถบอกได้ว่าความสามารถจริง ๆ ของเขาควรจะเป็นอย่างไร และความ

สามารถในขณะที่นั้นมีอยู่แค่ไหน อย่างชัดเจนและผู้นั้นก็สามารถจะรู้ความต้องการทางการศึกษา คืออะไร และถ้าเขารู้แน่ชัดว่า ความต้องการทางการศึกษา คืออะไรแล้ว ผู้นั้นก็จะมีแรงเร้าที่อยาก จะเรียนมากขึ้นและถ้าความต้องการของผู้นั้นสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร สังคมที่มีต่อ เขาแล้ว ก็ยังจะเป็นเครื่องสนับสนุนให้การศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

สุพัตร์ พิบูลย์ (2535) กล่าวว่าความต้องการ คือ เงื่อนไขของความไม่สอดคล้อง ระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Actual Conditions) กับสภาพที่ควรจะเป็น หรือสภาพที่ ต้องการ (Desired Conditions) เป็นสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนอง หรือดำเนินการแก้ไข

สุพัตน์ มนต์ไพบูลย์ (1983) ได้สรุปความต้องการออกเป็น 2 อย่างคือ

1. ความต้องการที่มีจุดมุ่งหมายการวัดที่แน่นอน (Objective Need) หมายถึง ความ ขาดแคลนหรือช่องว่างระหว่างมาตรฐานที่ปรารถนา หรือสิ่งที่ควรเป็นมาตรฐานที่เป็นจริง

2. ความต้องการที่แท้จริง (Felt Need) หมายถึง ความต้องการที่เกิดจากการแสดงออก มาโดยกลุ่มบุคคลนั้น ซึ่งอาจจะเป็นแต่ละบุคคล ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนการอภิปรายของกลุ่ม

จากความหมายของความต้องการ (Need) จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า ความ ต้องการเป็นความไม่สอดคล้องในด้านความรู้ความเข้าใจเป็นการแสดงออกมาเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ ต้องการอย่างแท้จริงและมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน

1.2 ประเภทของความต้องการ มีผู้เสนอแนวคิดในการจำแนกประเภทของความ ต้องการไว้ดังนี้

สตรัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam and others, 1985) ได้จำแนกประเภทของ ความต้องการเป็น 4 ทักษะ คือ

1. ทักษะเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความไม่สอดคล้อง ตามทักษะนี้ คือ ความไม่ สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

2. ทักษะเชิงประชาธิปไตย จะเน้นการศึกษาความต้องการ ตามการรับรู้ของกลุ่ม บุคคลอ้างอิงที่สำคัญ ๆ ขององค์กรนั้น ๆ และเอาความต้องการของบุคคลเหล่านั้นเป็นความ ต้องการขององค์กร

3. ทักษะเชิงวิเคราะห์ จะเน้นการรวบรวมปัญหาอย่างเป็นระบบ และแก้ไขปัญหา อย่างมีแบบแผน

4. ทักษะเชิงพินิจวิเคราะห์ กลุ่มนี้จะมองความต้องการจำเป็นในลักษณะของความ จำเป็นขั้นพื้นฐาน ซึ่งถ้าขาดหายไปหรือไม่ได้รับการตอบสนองแล้วจะเกิดความเสียหายหรือ เกิดอันตราย

โมโรนี (Moroney, อ้างถึงใน เสาวนีย์ พนิชโยวาท, 2535) ได้จำแนกความต้องการ ออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. Normative Need เป็นความต้องการที่ยึดมาตรฐานที่ชัดเจน เป็นตัวเปรียบเทียบ เช่น อัตราส่วนครูต่อนักเรียน
2. Perceived Need เป็นความต้องการตามการรับรู้ของบุคคล
3. Expressed Need เป็นภาวะของความต้องการที่แสดงให้เห็น โดยจำนวนผู้แสดง ความต้องการ หรืออยู่ในสถานะที่เป็นปัญหา
4. Relative Need ได้จากการพิจารณาการได้รับการบริหารที่แสดงให้เห็นโดยจำนวน ผู้แสดงความต้องการ เป็นการพิจารณาในแง่ของความเท่าเทียมกันของการได้รับการ

การจำแนกประเภทของความต้องการ สรุปได้ว่า ความต้องการที่แท้จริงเกิดมาจาก ปัญหาที่แท้จริงและความขัดแย้งที่เป็นจริง และความต้องการที่เกิดจากความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อ หาวิธีแก้ไขความต้องการทั้ง 2 อย่างไปสู่สภาพที่เป็นจริงและควรจะเป็น

1.3 การประเมินความต้องการและวิธีการศึกษาความต้องการ
คอฟแมน และอิงลิช (Kaufman and English 1979) ได้ให้ความหมายของการประเมิน ความต้องการ

1. การประเมินความต้องการ เป็นกระบวนการหาความต้องการท้ายสุด (หรือผลผลิต : Out Put, Product, Result)
2. การประเมินความต้องการ เป็นกระบวนการทดลอง สังเกตที่ต้องการหาผลผลิต โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ให้เห็นผลของการพัฒนา และเปรียบเทียบด้านหลักสูตร
3. การประเมินความต้องการ เป็นกระบวนการหาความเชื่อมั่นของจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม ข้อทดสอบมาตรฐานและ/หรือข้อทดสอบอิงเกณฑ์ว่ามีความเหมาะสม
4. การประเมินความต้องการ เป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความต้องการระหว่างผล ที่ได้รับกับผลที่ต้องการ โดยเรียงลำดับความต้องการสูงสุด และเลือกนำมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับ หลักสูตรและกระบวนการจัดการ

1.4 ขั้นตอนการหาความต้องการ

สุวิมล ว่องพานิช (2531) ได้เสนอแนวทางในการประเมินความต้องการ โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. พยายามกำหนดสิ่งที่มุ่งหวัง
2. พยายามวัดสถานการณ์หรือสถานภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน
3. หาความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ ข้อ 2

4. ศีกษาสาเหตุหรือเหตุผลที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (ปัญหา) ในข้อ 3

5. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

คอฟแมน และอิงลิช (Kaufman and English, 1979) ได้เสนอการวางแผนอย่างละเอียดในการหาความต้องการประกอบด้วยขั้นตอนทั่วไป 14 ขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนเพื่อที่จะทำแผน : กำหนดวิธีการและจุดประสงค์การเตรียมการ ซึ่งรวมไปถึงกำหนดเวลา แหล่งวิทยากร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. ที่มาของจุดหมาย : ขอร้องผู้เชี่ยวชาญ (ผู้มีความรู้) ในการกำหนดผลผลิตทางการศึกษาว่าเป็นที่พอใจหรือไม่
3. ความสมบูรณ์ของจุดหมาย : หาความเชื่อมั่นโดยถามนักศึกษาและที่มิใช่ นักศึกษาว่า จุดหมายเหมาะสมหรือไม่
4. การจัดลำดับความสำคัญของจุดหมาย : สุ่มประชากรที่มีนักเรียนนักศึกษา ผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ให้ช่วยเรียงลำดับตำแหน่งของจุดหมาย
5. ดีความจุดหมาย : ข้อความของจุดหมายต้องเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่วัดได้
6. ความสมบูรณ์เชื่อมั่นของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : การแปลงจุดมุ่งหมายเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องถูกต้องและเฉพาะเจาะจง
7. จัดลำดับของจุดหมายอีกครั้งหนึ่ง : พิจารณาจุดมุ่งหมายจากผลการสุ่มอีกครั้งหนึ่งใน ขั้นที่ 3 ส่วนขั้นที่ 3 จะทำอีกครั้งก็ได้ถ้าต้องการ
8. กำหนดข้อมูลนำเข้าในจุดหมาย : ใช้เทคนิคเดลฟาย (The Delphi Technique) โดยการทำนายทิศทาง (การศึกษา) ในอนาคต เพื่อนำไปใช้แยกแยะทำให้จุดหมายทางการศึกษาที่ได้มาจากจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
9. จัดจุดหมายอีกครั้ง : โดยใช้งานวิจัยและการศึกษาวิธีการทำนายได้ เช่น เทคนิคเดลฟาย (The Delphi Technique)
10. เลือกเครื่องมือทดสอบ หรือเทคนิควัดผลเพื่อใช้ในการประเมิน : เครื่องมือที่ใช้ ต้องระบุแน่ชัดถึงระดับความสามารถของนักเรียนอยู่ในระดับที่ต้องการหรือไม่
11. เปรียบเทียบข้อมูล : นำข้อมูลที่รวบรวมเข้าตาราง แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ คอฟแมน และอิงลิช (Kaufman and English, 1979) ซึ่งให้เห็นว่าการประเมินความต้องการเป็นกระบวนการ เสนอให้เห็นช่องว่างที่ชัดเจน หรือความแตกต่างระหว่างเกณฑ์ 2 ชุด ข้อมูล สภาพและผลที่ต้องการ ในอนาคต และข้อมูลที่เป็นอยู่ ในการเสนอข้อมูลนั้นข้อมูลที่มีรายละเอียดมากที่สุดจะถูกแบ่ง จัดกลุ่มเพื่อพิจารณาตัดสินใจในขั้นสุดท้าย

12. เขียนข้อความของความต้องการ

13. จัดลำดับข้อความสำคัญของจุดหมาย : โดยใช้ระดับความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ต้องการกำที่แท้จริง

14. เขียนข้อความที่เป็นความต้องการ : ซึ่งเป็นขั้นสิ้นสุดของการประเมินความต้องการ

1.5 วิธีของการศึกษาความต้องการ

การศึกษาหาความต้องการนั้น สามารถศึกษาจากสภาพการณ์ที่ไม่สอดคล้องดังกล่าวข้างต้น อันเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นและจะต้องหาทางแก้ไข เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยใช้ทฤษฎีความต้องการ (Need Assessment) คอฟแมน และอิงลิช (Kaufman and English, 1979) ให้ทัศนะว่า การประเมินความต้องการเป็นกระบวนการประเมินช่องว่าง ระหว่างผลผลิตที่เป็นอยู่ในสภาพปัจจุบันกับผลผลิตที่เราต้องการ แล้วจึงของว่างตามลำดับความสำคัญ เลือกเอาสิ่งที่มีความสำคัญไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการเหล่านั้น

สำหรับการหาความต้องการที่ผู้วิจัยนำมาเป็นหลักการ เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้วิธีการศึกษาจากสภาพความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการที่มีต่อการนำบรรดาศักดิ์มาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นตามที่ชุมชนตั้งความคาดหวังเอาไว้และจะได้นำแนวความคิดและความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

2. แนวคิดเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2.1 ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

นักการศึกษา ได้ให้คำจำกัดความของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

สงวน ลิขณะ (2542 : 6) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสนองความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ของท้องถิ่น โดยหลักสูตรท้องถิ่นจะพัฒนาโดยหน่วยงาน องค์กร และเอกชนที่สนใจเรื่องการจัดหาการศึกษา

ประไพพรรณ โภคชัยสุนทร (2541 : 30-31) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การที่ท้องถิ่นมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร ตามข้อกำหนดในโครงสร้างของหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของคน เรียนรู้สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น ตลอดจนสามารถพัฒนาชีวิต พัฒนาอาชีพ พัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นของตนได้

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตรท้องถิ่น คือ การวางแผนการจัดการเรียน การสอนร่วมกันของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นและ ความต้องการของท้องถิ่น มีเนื้อหาที่มาจากภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น และ

จัดระบบการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และ ความสนใจของผู้เรียน

2.2 ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

วิชัย ประสิทธิ์วิฑูริเวช (2542 : 16) กล่าวถึงเหตุผลที่ต้องการมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติ เปิดกว้างให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปรับ หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
2. ประสบการณ์ในหลักสูตรระดับชาติบางอย่างมีความจำเป็นมากกว่าหรือน้อย กว่าในระดับท้องถิ่น
3. ประสบการณ์ที่จำเป็นบางอย่างของท้องถิ่น ไม่มีในหลักสูตรระดับชาติ
4. ประสบการณ์บางอย่างเป็นความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีข้อมูลในเชิง

วิชาการ

สงม ลักษณ์ (2542 : 6) กล่าวว่า การจัดหลักสูตรท้องถิ่น มีผลดังนี้

1. ช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายและเรียนรู้ได้เร็ว เพราะเรียนรู้จากชีวิตจริงใกล้ ตัวในท้องถิ่นที่มีโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
2. ช่วยให้การเรียนรู้เกิดประโยชน์เกิดความรู้ ความเข้าใจในสังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม นิทานพื้นเมือง ศิลป อาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตของบุคคลในท้องถิ่น
3. ช่วยทำให้เกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของดีของมีค่าในท้องถิ่น พอใจอยากช่วยพัฒนาท้องถิ่น ไม่ทิ้งท้องถิ่น
4. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สนองความสนใจและความต้องการของ ท้องถิ่น และของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจที่ดี สนองความอยากรู้อยากเห็น
5. ช่วยทำให้หลักสูตรการเรียนการสอนปรับเปลี่ยนได้ตามการเปลี่ยนแปลงของ เศรษฐกิจและสังคม ในยุคข้อมูล ข่าวสาร สังคมเปลี่ยนเร็ว ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีใหม่ ทุกวัน หลักสูตรแม่บทมักเก่าล้าสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ หลักสูตรท้องถิ่นจัดทำโดยสถานศึกษาจะ ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันสมัยตลอดเวลา

6. ช่วยทำให้มีผลต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น หลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับวิชาชีพ การทำศิลปหัตถกรรมในท้องถิ่น เรียนแล้วนำไปประกอบอาชีพได้ทันที เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีงานทำ

2.3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ประไพพรรณ โภคชัยสุนทร (2541 : 32) กล่าวว่า ท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรเองได้ในลักษณะต่าง ๆ กัน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพหรือความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม ที่เหมาะสมกับสภาพและความเป็นไปของท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร โดยไม่มีกรเปลี่ยนแปลงหัวข้อเนื้อหาสาระและคาบเวลาเรียนตามที่กำหนดไว้ คำอธิบาย หรือคำอธิบายรายวิชา ในหลักสูตรแม่บท การพัฒนาหลักสูตรในลักษณะนี้ท้องถิ่นสามารถจัดทำได้ในรายวิชาบังคับ วิชาบังคับเลือก วิชาเลือกเสรีทุกรายวิชาในหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542

2. ปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาสาระจากหัวข้อที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยไม่ทำให้จุดประสงค์และคาบเวลาเรียนเปลี่ยนไปจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บท การพัฒนาหลักสูตรลักษณะนี้ ท้องถิ่นสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาจากหัวข้อที่กำหนดไว้ในวิชาบังคับหรือเลือกเสรี

3. ปรับปรุงและหรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาของคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดไว้แล้ว

4. จัดทำสื่อการเรียนการสอนชิ้นใหม่ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชาบังคับเลือก และวิชาเลือกเสรี และเนื้อหาในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

5. จัดทำรายวิชาชิ้นใหม่ ในกลุ่มวิชาบังคับเลือกหรือเลือกเสรี ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยไม่ให้ซ้ำกับรายวิชาเดิมที่มีอยู่แล้ว

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 20 – 21) กล่าวถึงสิ่งที่สามารถพัฒนาได้ในระดับท้องถิ่นมีดังนี้

1. การปรับหรือขยายหลักสูตรแกนกลางเนื่องจากหลักสูตรระดับชาติ หรือหลักสูตรแกนกลาง มีหัวข้อประสบการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับแต่ละท้องถิ่น เมื่อนำไปใช้จึงจำเป็นต้องปรับ หรือขยายหัวข้อประสบการณ์ โดยไม่ทำให้ความคิดรวบยอด หลักการ จุดหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตรขาดหายหรือเปลี่ยนแปลงไป

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้วยวิธีการนี้จึงเหมาะกับการพิจารณาเป็นรายวิชากลุ่ม
ประสบการณ์ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 วิเคราะห์หลักสูตร นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องนำคำอธิบาย หรือคำอธิบาย
รายวิชาในหลักสูตรมาแจกแจงรายละเอียด 3 ประเด็น คือ จุดประสงค์รายวิชา หัวข้อประสบการณ์
และกิจกรรมเสนอแนะ

1.2 จำแนกและพิจารณาหัวข้อประสบการณ์หลัก และประสบการณ์ย่อยจะพบว่า
หัวข้อประสบการณ์ใดที่น่าจะได้รับการพิจารณา

1.3 ปรับหรือขยายหัวข้อประสบการณ์หลักและประสบการณ์ย่อย โดยคำนึงถึง
สภาพท้องถิ่น และตัวผู้เรียนเป็นหลักในการพิจารณา

1.4 จัดทำโครงสร้างการสอน โดยใช้ผลจากการวิเคราะห์ในข้อที่ 1 และการปรับ
หรือขยายในข้อที่ 3

1.5 จัดทำแนวการสอน เป็นการนำหัวข้อประสบการณ์หลักในโครงสร้าง
การสอนทีละหัวข้อมาวางแผนการสอน

2. การสร้างหลักสูตรย่อยเสริมหลักสูตรแกนกลาง กรณีที่รายวิชาในหลักสูตร
แกนกลาง มีไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น หรือ ไม่มีเลยในกลุ่มวิชาเลือกเสรี ท้องถิ่น
ซึ่งน่าจะได้แก่ระดับโรงเรียนนั้น ควรดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขึ้นใหม่ โดยใช้ขั้นตอนตาม
กระบวนการพัฒนาหลักสูตร มาใช้ดำเนินการสร้างหลักสูตรย่อย เมื่อทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข
หลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ต้องนำเสนอตามลำดับขั้นเพื่อขออนุมัติใช้หลักสูตรจากเขตการศึกษา
ที่หลักสูตรที่ได้รับการอนุมัติแล้วจะนำส่งกรมต้นสังกัดของผู้พัฒนาหลักสูตร เพื่อประโยชน์ในการ
เผยแพร่ต่อไป

3. การพัฒนาเอกสารประกอบหลักสูตรสิ่งที่จะพัฒนาในระดับท้องถิ่นคือ
หนังสือแบบเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม กฤตภาค แนวการสอน
แผนการสอน คู่มือครู

4. การผลิตสื่อการเรียนการสอน สิ่งที่น่าสนใจสำหรับการพัฒนา มีดังนี้

4.1 เอกสาร สิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ ใบมอบหมายงาน ใบงาน ใบความรู้

4.2 สื่อประเภทวัสดุ (Software) เช่น วิดิทัศน์ แผ่นใส แถบบันทึกเสียง

4.3 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4.4 สื่อต้นแบบ

สื่อที่พัฒนาขึ้นมาแล้วควรมีการทดลองใช้ปรับปรุง แก้ไข เก็บรักษาให้เป็นระบบ
และเผยแพร่

5. การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ สิ่งที่ควรพัฒนาในระดับท้องถิ่น มีดังนี้
  - 5.1 แบบสำรวจรายการ
  - 5.2 แบบจัดอันดับคุณภาพ
  - 5.3 แบบทดสอบ
  - 5.4 แบบสัมภาษณ์
  - 5.5 แบบสำรวจ
  - 5.6 สมุดสะสมจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 5.7 แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ จะต้องมีการพัฒนาตามหลักการและทฤษฎีของการวัดผล ซึ่งแต่ละแบบจะมีลักษณะเด่นหรือด้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้พิจารณาเองว่าถูกต้องเหมาะสม หรือสอดคล้องกับธรรมชาติรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ

จะเห็นได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ไม่จำเป็นต้องจัดทำรายวิชาขึ้นมาใหม่เสมอไป ผู้สอนหรือสถานศึกษา สามารถทำได้หลายลักษณะ และสามารถดำเนินการได้ทันที ยกเว้นการจัดทำรายวิชาขึ้นใหม่ ต้องเสนอขออนุมัติจากเขตการศึกษาและส่งให้กรมวิชาการประกาศเป็นคำสั่งกระทรวง จึงจะมีผลต่อการนำไปใช้ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร มีการเปิดกว้างให้โรงเรียนจัดหลักสูตรท้องถิ่นได้มากขึ้น โดยครูเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานที่ท้องถิ่นต้องการ รวบรวมข้อมูลและความรู้จากแหล่งต่าง ๆ นำมากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระสำคัญ แนวการจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน แนวการใช้สื่อการเรียนการสอน แนวการวัดผลการเรียนรู้

3. โครงสร้างหลักสูตรดนตรีสากลระดับปริญญาตรี

สายดนตรีและศิลปะการแสดง

โปรแกรมวิชาดนตรี

แขนงดนตรีสากล

3.1 จุดประสงค์เฉพาะ

1. ให้มีความรู้ความสามารถปฏิบัติดนตรีได้อย่างถูกต้องเทียบเท่ามาตรฐานสากลเพียงพอที่จะนำมาประกอบอาชีพได้อย่างอิสระ
2. ให้มีความรู้ความเข้าใจในสุนทรียะและปรัชญาดนตรี
3. ให้เป็นบุคคลที่สามารถปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

4. ให้เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพทางดนตรี

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 137 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและแต่ละกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

33 หน่วยกิต

1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร

9 หน่วยกิต

1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

9 หน่วยกิต

1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

9 หน่วยกิต

1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

9 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน

94 หน่วยกิต

2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา

72 หน่วยกิต

2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ

15 หน่วยกิต

2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

7 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

3.3 การจัดการเรียนการสอน

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

33 หน่วยกิต

(ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก)

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน

94 หน่วยกิต

2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา เรียน

72 หน่วยกิต

แขนงวิชาดนตรีสากล

72 หน่วยกิต

บังคับ เรียน

47 หน่วยกิต

ทฤษฎี เรียน

24 หน่วยกิต

2061301 ทฤษฎีดนตรีสากล 1

3 (3-0)

2062301 ทฤษฎีดนตรีสากล 2

3 (3-0)

2063301 ทฤษฎีดนตรีสากล 3

3 (3-0)

2063317 ประวัติดนตรีตะวันตกตั้งแต่ยุค โบราณถึง ค.ศ. 1750

3 (3-0)

2062306 ประวัติดนตรีตะวันตกตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 ถึงปัจจุบัน

3 (3-0)

2063326 รูปแบบและการวิเคราะห์ดนตรีตะวันตก 1

3 (3-0)

2064312 รูปแบบและการวิเคราะห์ดนตรีตะวันตก 2

3 (3-0)

2061701 คอมพิวเตอร์ดนตรีขั้นพื้นฐาน

3 (2-2)

ปฏิบัติ เรียน		23 หน่วยกิต
	ก. ให้เรียนรายวิชาในกลุ่มปฏิบัติต่อไปนี้เพียงกลุ่มเดียว	12 หน่วยกิต
	1. กลุ่มปฏิบัติเครื่องดนตรี	
2061401	ปฏิบัติเครื่องดนตรี 1	2 (0-4)
2061402	ปฏิบัติเครื่องดนตรี 2	2 (0-4)
2062401	ปฏิบัติเครื่องดนตรี 3	2 (0-4)
2063401	ปฏิบัติเครื่องดนตรี 4	2 (0-4)
2063402	ปฏิบัติเครื่องดนตรี 5	2 (0-4)
2064401	ปฏิบัติเครื่องดนตรี 6	2 (0-4)
	2. กลุ่มปฏิบัติเครื่องทองเหลือง	
2061403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 1	2 (0-4)
2061404	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 1	2 (0-4)
2062403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 3	2 (0-4)
2063404	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 4	2 (0-4)
2063404	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 5	2 (0-4)
2064403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 6	2 (0-4)
	3. กลุ่มเครื่องสายสากล	
2061405	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 1	2 (0-4)
2061406	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 2	2 (0-4)
2062405	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 3	2 (0-4)
2063405	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 4	2 (0-4)
2063406	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 5	2 (0-4)
2064405	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 6	2 (0-4)
	4. กลุ่มปฏิบัติกีตาร์	
2061407	ปฏิบัติกีตาร์ 1	2 (0-4)
2061408	ปฏิบัติกีตาร์ 2	2 (0-4)
2062407	ปฏิบัติกีตาร์ 3	2 (0-4)
2063407	ปฏิบัติกีตาร์ 4	2 (0-4)
2063408	ปฏิบัติกีตาร์ 5	2 (0-4)
2064407	ปฏิบัติกีตาร์ 6	2 (0-4)

5. กลุ่มปฏิบัติการเครื่องคีย์บอร์ด

2061409	ปฏิบัติการเครื่องคีย์บอร์ด 1	2 (0-4)
2061410	ปฏิบัติการเครื่องคีย์บอร์ด 2	2 (0-4)
2062409	ปฏิบัติการเครื่องคีย์บอร์ด 3	2 (0-4)
2063409	ปฏิบัติการเครื่องคีย์บอร์ด 4	2 (0-4)
2063410	ปฏิบัติการเครื่องคีย์บอร์ด 5	2 (0-4)
2064409	ปฏิบัติการเครื่องคีย์บอร์ด 6	2 (0-4)

6. กลุ่มปฏิบัติขั้วรองสากล

2061411	ปฏิบัติขั้วรองสากล 1	2 (0-4)
2061412	ปฏิบัติขั้วรองสากล 2	2 (0-4)
2062411	ปฏิบัติขั้วรองสากล 3	2 (0-4)
2063411	ปฏิบัติขั้วรองสากล 4	2 (0-4)
2063412	ปฏิบัติขั้วรองสากล 5	2 (0-4)
2064411	ปฏิบัติขั้วรองสากล 6	2 (0-4)

7. กลุ่มปฏิบัติการเครื่องกระทบ

2061413	ปฏิบัติการเครื่องกระทบ 1	2 (0-4)
2061414	ปฏิบัติการเครื่องกระทบ 2	2 (0-4)
2062413	ปฏิบัติการเครื่องกระทบ 3	2 (0-4)
2063413	ปฏิบัติการเครื่องกระทบ 4	2 (0-4)
2063414	ปฏิบัติการเครื่องกระทบ 5	2 (0-4)
2064413	ปฏิบัติการเครื่องกระทบ 6	2 (0-4)

ข. เรียน**4 หน่วยกิต**

ผู้ที่ไม่ได้เลือกเรียนกลุ่มปฏิบัติการคีย์บอร์ดให้เรียนปฏิบัติการคีย์บอร์ด 1 และปฏิบัติการคีย์บอร์ด 2 ผู้ที่เรียนปฏิบัติการคีย์บอร์ดให้เลือกเรียนปฏิบัติการเครื่องดนตรีในกลุ่มปฏิบัติการเครื่องดนตรีอื่นเพียงกลุ่มเดียวในรายวิชาปฏิบัติระดับ 1 และ 2

ค. ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้**3 หน่วยกิต**

2064903	การเสนอผลงานดนตรี	3 (2-2)
---------	-------------------	---------

ง. ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้ 4 หน่วยกิต

	1. กลุ่มปฏิบัติการรวมวงเล็ก	
2062415	ปฏิบัติการรวมวงเล็ก 1	1 (0-2)
2062416	ปฏิบัติการรวมวงเล็ก 2	1 (0-2)
2063415	ปฏิบัติการรวมวงเล็ก 3	1 (0-2)
2063416	ปฏิบัติการรวมวงเล็ก 4	1 (0-2)
	2. กลุ่มปฏิบัติการรวมวงใหญ่	
2062417	ปฏิบัติการรวมวงใหญ่ 1	1 (0-2)
2062418	ปฏิบัติการรวมวงใหญ่ 2	1 (0-2)
2063417	ปฏิบัติการรวมวงใหญ่ 3	1 (0-2)
2063418	ปฏิบัติการรวมวงใหญ่ 4	1 (0-2)
	3. กลุ่มปฏิบัติขับร้องประสานเสียง	
2062419	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 1	1 (0-2)
2062420	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 2	1 (0-2)
2063419	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 3	1 (0-2)
2063420	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 4	1 (0-2)

เลือก ให้เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต

	1. กลุ่มทฤษฎีทั่วไป	
2062110	ดนตรีพื้นบ้านไทยภาคเหนือ	3 (3-0)
2062111	ดนตรีพื้นบ้านไทยภาคอีสาน	3 (3-0)
2062112	ดนตรีพื้นบ้านไทยภาคกลาง	3 (3-0)
2062113	ดนตรีพื้นบ้านไทยภาคใต้	3 (3-0)
2062506	ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีตะวันตก	3 (3-0)
2064901	การศึกษาดนตรีเอกเทศ	3 (3-0)
2061505	ดนตรีวิจัภัย	3 (3-0)
2603505	สุนทรียศาสตร์ทางดนตรี	3 (3-0)
2063901	หลักการเขียนรายงานดนตรีนิพนธ์	3 (3-0)
2064906	สัมมนาดนตรี	3 (3-0)
2063503	เพลงไทยสากลเชิงประวัติ	3 (3-0)

2062309	การอำนวยเพลงเบื้องต้น	2 (1-2)
2062310	การอำนวยเพลงขับร้องประสานเสียง	2 (1-2)
2062311	โอเปร่าและละครเพลง	3 (3-0)
2062314	ปรัชญาของดนตรี	3 (3-0)
2062501	ประวัติเครื่องดนตรี	3 (3-0)
2062502	ประวัติดนตรีเชิงปฏิบัติ	3 (3-0)
2063508	ดนตรีบำบัด	3 (3-0)
2063504	ดนตรีและความเกี่ยวข้องกับศิลปะแขนงอื่น	3 (3-0)
2063706	การซ่อมสร้างอุปกรณ์ดนตรี	3 (2-2)
2063506	จิตวิทยาดนตรี	3 (3-0)
2061506	ดนตรีร่วมสมัย	3 (3-0)
2062507	การเขียนวิจารณ์ดนตรี	3 (3-0)
2062508	การเก็บรักษาและการซ่อมเครื่องดนตรีเบื้องต้น	3 (2-2)
2062509	การทำความสะอาดและการปรับเครื่องเป่า	3 (2-2)
2062511	การซ่อมเครื่องสายไทย	3 (2-2)
2062513	การจัดการวงดนตรี	3 (3-0)

2. กลุ่มวิชาทฤษฎีและการประพันธ์

2061308	ทฤษฎีดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน	3 (3-0)
2062303	การประพันธ์ 1	3 (3-0)
2063329	การประพันธ์ 2	3 (3-0)
2063330	การประพันธ์ 3	3 (3-0)
2063302	ทฤษฎีดนตรีสากล 4	3 (3-0)
2064301	คาน์เตอร์พอยต์	3 (3-0)
2064302	ดนตรีสมัยศตวรรษที่ 21	3 (3-0)
2063325	การเรียบเรียงดนตรีสำหรับวงดุริยางค์	3 (3-0)
2063304	การเรียบเรียงดนตรีสำหรับเด็ก	3 (3-0)
2063307	การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้อง ประสานเสียง	3 (3-0)
2064702	การเรียบเรียงดนตรีประกอบสื่อ	3 (2-2)

2064321	การเขียนเรียงเสียงประสานสำหรับวงโยชวาทิต	3 (3-0)
2063326	รูปแบบและการวิเคราะห์ดนตรีตะวันตก 1	3 (3-0)
2064312	รูปแบบและการวิเคราะห์ดนตรีตะวันตก 2	3 (3-0)

3. กลุ่มเทคโนโลยีทางดนตรี

2061701	คอมพิวเตอร์ดนตรีขั้นพื้นฐาน	3 (2-2)
2062701	พื้นฐานเครื่องสังเคราะห์เสียง	3 (2-2)
2062702	ระบบบันทึกและประมวลผลข้อมูลทางดนตรี	3 (2-2)
2063701	การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานดนตรี	3 (2-2)
2064701	การผลิตผลงานทางดนตรีด้วยคอมพิวเตอร์	3 (2-2)
2063704	ปฏิบัติดนตรีอิเล็กทรอนิกส์	3 (2-2)
2063705	อุตสาหกรรมทางดนตรีเบื้องต้น	3 (2-2)
2062709	ปฏิบัติการบันทึกเสียงดนตรี 1	3 (2-2)
2063703	ปฏิบัติการบันทึกเสียงดนตรี 2	3 (2-2)

4. กลุ่มดนตรีวิทยา

2061502	พื้นฐานดนตรีวิทยา	3 (3-0)
2061504	พื้นฐานสังคมวิทยาทางดนตรี	3 (3-0)
2062505	ดนตรีเอเชียใต้และตะวันออกกลาง	3 (3-0)
2062503	การศึกษาดนตรีภาคสนาม	3 (2-2)
2062504	ดนตรีเอเชียตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้	3 (3-0)
2063501	ดนตรีอาฟริกา	3 (3-0)
2063502	ดนตรีอเมริกาและแปซิฟิก	3 (3-0)
2063507	สวนศาสตร์ทางดนตรี	3 (3-0)
2061501	การจัดเก็บระบบข้อมูลทางดนตรี	3 (3-0)
2061503	มานุษยวิทยาทางดนตรี	3 (3-0)
2062515	การศึกษาประวัติดนตรีเชิงลึก	3 (3-0)

5. กลุ่มดนตรีป๊อปปูลาร์และแจ๊ส

2062302	ทฤษฎีดนตรีแจ๊ส	3 (3-0)
---------	----------------	---------

2062315	ประวัติดนตรีแจ๊ส	3 (3-0)
2064306	การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับดนตรีแจ๊สและ ป๊อปปูลาร์	3 (3-0)
2062313	คีตปฏิภาณแบบแจ๊ส 1	3 (2-2)
2063327	คีตปฏิภาณแบบแจ๊ส 2	3 (2-2)
2063328	การประพันธ์ดนตรีแบบแจ๊สและป๊อปปูลาร์	3 (3-0)
2062305	ดนตรีป๊อปปูลาร์เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1950	3 (3-0)

6. กลุ่มโยชวาทิต

2062308	หลักการ โยชวาทิต	3 (3-0)
2064320	การอำนวยเพลง โยชวาทิต	3 (2-2)
2062323	ดนตรีสนาม	3 (2-2)
2063321	การใช้คอมพิวเตอร์สำหรับดนตรีสนาม	3 (2-2)
2063222	เครื่องกระทบสำหรับวงโยชวาทิต	3 (2-2)
2063320	การบริหารวงโยชวาทิต	3 (3-0)

7. กลุ่มปฏิบัติเครื่องลมไม้

2061401	ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 1	2 (0-4)
2061402	ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 2	2 (0-4)
2062401	ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 3	2 (0-4)
2063401	ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 4	2 (0-4)
2063402	ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 5	2 (0-4)
2064401	ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 6	2 (0-4)

8. กลุ่มปฏิบัติเครื่องทองเหลือง

2061403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 1	2 (0-4)
2061404	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 2	2 (0-4)
2062403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 3	2 (0-4)
2062403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 4	2 (0-4)
2063404	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 5	2 (0-4)

2064403 ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 6 2 (0-4)

9. กลุ่มปฏิบัติเครื่องสายสากล

2061405 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 1 2 (0-4)

2061406 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 2 2 (0-4)

2062405 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 3 2 (0-4)

2063405 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 4 2 (0-4)

2063406 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 5 2 (0-4)

2064405 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 6 2 (0-4)

10. กลุ่มปฏิบัติกีตาร์

2061407 ปฏิบัติกีตาร์ 1 2 (0-4)

2061408 ปฏิบัติกีตาร์ 2 2 (0-4)

2062407 ปฏิบัติกีตาร์ 3 2 (0-4)

2063407 ปฏิบัติกีตาร์ 4 2 (0-4)

2063408 ปฏิบัติกีตาร์ 5 2 (0-4)

2064407 ปฏิบัติกีตาร์ 6 2 (0-4)

11. กลุ่มปฏิบัติเครื่องคีย์บอร์ด

2061409 ปฏิบัติคีย์บอร์ด 1 2 (0-4)

2061401 ปฏิบัติคีย์บอร์ด 2 2 (0-4)

2062409 ปฏิบัติคีย์บอร์ด 3 2 (0-4)

2063409 ปฏิบัติคีย์บอร์ด 4 2 (0-4)

2063410 ปฏิบัติคีย์บอร์ด 5 2 (0-4)

2064409 ปฏิบัติคีย์บอร์ด 6 2 (0-4)

12. กลุ่มปฏิบัติขับร้องสากล

2061411 ปฏิบัติขับร้องสากล 1 2 (0-4)

2061412 ปฏิบัติขับร้องสากล 2 2 (0-4)

2062411 ปฏิบัติขับร้องสากล 3 2 (0-4)

2063411	ปฏิบัติขับร้องสากล 4	2 (0-4)
2063412	ปฏิบัติขับร้องสากล 5	2 (0-4)
2064411	ปฏิบัติขับร้องสากล 6	2 (0-4)

13. กลุ่มปฏิบัติเครื่องกระทบ

2061413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 1	2 (0-4)
2061414	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 2	2 (0-4)
2062413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 3	2 (0-4)
2063413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 4	2 (0-4)
2063414	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 5	2 (0-4)
2064413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 6	2 (0-4)

14. กลุ่มปฏิบัติรวมวงและขับร้องประสานเสียง

2062415	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 1	1 (0-2)
2062416	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 2	1 (0-2)
2063415	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 3	1 (0-2)
2063416	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 4	1 (0-2)
2062417	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 5	1 (0-2)
2062418	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 6	1 (0-2)
2063417	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 7	1 (0-2)
2063418	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 8	1 (0-2)
2062419	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 1	1 (0-2)
2062420	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 2	1 (0-2)
2063419	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 3	1 (0-2)
2063420	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 4	1 (0-2)

15. กลุ่มปฏิบัติป๊อปปูลาร์และแจ๊ส

2062421	ปฏิบัติเครื่องลมไม้แจ๊ส 1	2 (0-4)
2062422	ปฏิบัติเครื่องลมไม้แจ๊ส 2	2 (0-4)

2063421	ปฏิบัติเครื่องลมไม้แจ๊ส 3	2 (0-4)
2063422	ปฏิบัติเครื่องลมไม้แจ๊ส 4	2 (0-4)
2062423	ปฏิบัติเครื่องทองเหลืองแจ๊ส 1	2 (0-4)
2062424	ปฏิบัติเครื่องทองเหลืองแจ๊ส 2	2 (0-4)
2063423	ปฏิบัติเครื่องทองเหลืองแจ๊ส 3	2 (0-4)
2063424	ปฏิบัติเครื่องทองเหลืองแจ๊ส 4	2 (0-4)
2062425	ปฏิบัติเครื่องสายสากลแจ๊ส 1	2 (0-4)
2062426	ปฏิบัติเครื่องสายสากลแจ๊ส 2	2 (0-4)
2063425	ปฏิบัติเครื่องสายสากลแจ๊ส 3	2 (0-4)
2063426	ปฏิบัติเครื่องสายสากลแจ๊ส 4	2 (0-4)
2062427	ปฏิบัติกีตาร์พาดิชย์ 1	2 (0-4)
2062428	ปฏิบัติกีตาร์พาดิชย์ 2	2 (0-4)
2063427	ปฏิบัติกีตาร์พาดิชย์ 3	2 (0-4)
2063428	ปฏิบัติกีตาร์พาดิชย์ 4	2 (0-4)
2062429	ปฏิบัติคีย์บอร์ดแจ๊ส 1	2 (0-4)
2062430	ปฏิบัติคีย์บอร์ดแจ๊ส 2	2 (0-4)
2063429	ปฏิบัติคีย์บอร์ดแจ๊ส 3	2 (0-4)
2063430	ปฏิบัติคีย์บอร์ดแจ๊ส 4	2 (0-4)
2062431	ปฏิบัติขั้วร้องสากลแจ๊ส 1	2 (0-4)
2062432	ปฏิบัติขั้วร้องสากลแจ๊ส 2	2 (0-4)
2063431	ปฏิบัติขั้วร้องสากลแจ๊ส 3	2 (0-4)
2063432	ปฏิบัติขั้วร้องสากลแจ๊ส 4	2 (0-4)
2062433	ปฏิบัติเครื่องกระทบแจ๊ส 1	2 (0-4)
2062434	ปฏิบัติเครื่องกระทบแจ๊ส 2	2 (0-4)
2063433	ปฏิบัติเครื่องกระทบแจ๊ส 3	2 (0-4)
2063434	ปฏิบัติเครื่องกระทบแจ๊ส 4	2 (0-4)
2062435	รวมวงแจ๊สหรือป๊อปปูลาร์ 1	2 (0-4)
2062436	รวมวงแจ๊สหรือป๊อปปูลาร์ 2	2 (0-4)
2063435	รวมวงแจ๊สหรือป๊อปปูลาร์ 3	2 (0-4)
2063436	รวมวงแจ๊สหรือป๊อปปูลาร์ 4	2 (0-4)

2061228	ปฏิบัติขับร้องเพลงไทยตามสมัยนิยม	2 (0-4)
---------	----------------------------------	---------

2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ 15 หน่วยกิต

บังคับ เรียน 9 หน่วยกิต

3561101	องค์การและการจัดการ	3 (3-0)
3561204	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ	3 (3-0)
3591105	เศรษฐศาสตร์ทั่วไป	3 (3-0)

เลือก ให้เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

3001101	หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์	3 (3-0)
3511301	การบริหารงานสำนักงาน	3 (3-0)
3562208	ธุรกิจการคนตรี	2 (2-0)
3562303	มนุษยสัมพันธ์ในองค์การ	3 (3-0)
3562404	การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน	3 (3-0)
3563205	การจัดการธุรกิจคนตรี	3 (3-0)

2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 7 หน่วยกิต

2063801	การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพคนตรี 3	2 (90)
2064801	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพคนตรี 3	5 (450)

3. หมวดวิชาเลือกเสรี 10 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรวิทยาลัยครูหรือหลักสูตรสถาบันราชภัฏ โดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว และต้องไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จหลักสูตรของโปรแกรมวิชานี้

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. รัตนะ บัวสนธ์ (2535 : 118 – 234) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแหล่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า มีสิ่งที่แสดงภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ การอนุรักษ์และสร้างป่าไม้ของชุมชน ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ (การใช้สมุนไพร) ซึ่งเป็นกระบวนการคิดโดย

เจ้าอาวาสวัดในชุมชน สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน วัด กับชุมชนนั้น มีระดับความสัมพันธ์ที่ดี โดยขึ้นอยู่กับบุคคลหลักคือ ผู้บริหารโรงเรียน หลักระบุแม่บทได้กำหนดแนวทางเปิดโอกาสให้โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อ และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนได้ ความไม่เชี่ยวชาญ และความไม่สนใจทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีแนวโน้มทำให้การใช้หลักสูตรไม่ประสบความสำเร็จ

2. พินน มัชฌมบุรุษ (2531 : 180 – 189) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์หลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน : ความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น พบว่ามีเรื่องและเนื้อหาของแผนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 66 เรื่อง และเนื้อหาที่เป็นความต้องการของท้องถิ่นแต่ไม่มีในแผนการสอน 49 เรื่อง และเนื้อหาในแผนการสอน แต่ไม่มีในความต้องการของท้องถิ่น 95 เรื่อง

3. ประพันธ์ จันทรัตน์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรท้องถิ่นที่ส่วนใหญ่นำมาใช้ในงานวิชาการนั้น ประเภททรัพยากรทางบุคคล ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ครูอาจารย์โรงเรียนอื่นๆ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ประเภททรัพยากรด้านวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่สถานประกอบการ และห้องสมุด ประเภททรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ดิน หิน แร่ และจมนอุทยาน ปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ทรัพยากรทางบุคคล ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น และทรัพยากรทางธรรมชาติ ปัญหาที่ทางโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ ได้แก่ ระยะทางห่างไกล และปริมาณมีน้อย ส่วนทรัพยากรทางสังคม ปัญหาการใช้ ได้แก่ การขาดการอนุรักษ์เพื่อการศึกษา และคุณภาพทรัพยากรไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ปัญหาด้านการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ได้แก่ ขาดงบประมาณ และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร และปัญหาความปลอดภัยจากการศึกษา ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากลโดยตรง พบเพียงแต่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่นเท่านั้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ของผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องกับคาร์บรแรงดนตรีสากลในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียงจำนวนคน ประกอบด้วย

1. ประชากรผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบรแรงดนตรีสากล จำนวน 39 คน ได้จากการเก็บตัวอย่างทั้งหมด โดยการสำรวจจากระดับความเป็นจริงในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 1 ชุด คือ

เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาของการบรแรงดนตรีสากลของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากลในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง คือ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากล ลักษณะแบบสำรวจเป็นแบบเลือกตอบและแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาของการบรแรงดนตรีสากลแบบสำรวจเป็นแบบเลือกตอบและแบบสำรวจชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อย
- 3 หมายถึง ระดับของปัญหาปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับของปัญหามาก
- 5 หมายถึง ระดับของปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสำรวจความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” แบ่งออกเป็น 2 ด้านดังต่อไปนี้ คือ

- 1) ด้านความสำคัญของการบรรเลงดนตรีสากล
- 2) ด้านความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”

ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบสำรวจชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 1 หมายถึง ระดับของความสำคัญ / ต้องการน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับของความสำคัญ / ต้องการน้อย
- 3 หมายถึง ระดับของความสำคัญ / ต้องการปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับของความสำคัญ / ต้องการมาก
- 5 หมายถึง ระดับของความสำคัญ / ต้องการมากที่สุด

วิธีสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ

หลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”

2. ร่างแบบสำรวจจากข้อมูลในข้อที่ 1
3. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสำรวจตามคำแนะนำของเพื่อนอาจารย์ที่สอนวิชาดนตรีสากล พร้อมทั้งนำแบบสำรวจไปใช้กับกลุ่มประชากรเพื่อรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัย สํารวจผู้ประกอบการที่มีสถานประกอบการเกี่ยวข้องกับดนตรีสากลในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง โดยใช้แบบสำรวจที่เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงดนตรี ในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนักศึกษาเอกดนตรีสากลการรวบรวมข้อมูล ดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2545

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ ตอนที่ 1 **noud 2** และตอนที่ 3 หาค่าความถี่ค่าร้อยละ

a: ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็นข้อมูลด้วยตารางและความเรียง

วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ คือ

- 1.00 – 1.49 หมายความว่า ระดับของความต้องการ / ปัญหาน้อยที่สุด
- 1.50 – 2.49 หมายความว่า ระดับของความต้องการ / ปัญหาน้อย
- 2.50 – 3.49 หมายความว่า ระดับของความต้องการ / ปัญหาปานกลาง
- 3.50 – 4.49 หมายความว่า ระดับของความต้องการ / ปัญหามาก
- 4.50 – 5.00 หมายความว่า ระดับของความต้องการ / ปัญหามากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1. ความถี่
- 2. ร้อยละ
- 3. ค่าเฉลี่ย
- 4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่เป็นแบบสำรวจความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” โดยสำรวจจากประชากรที่มีอยู่จริงทั้งหมดในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง รวม 39 แห่ง ปรากฏว่าได้รับแบบสำรวจกลับคืนมาจำนวน 39 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอยู่จริงในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง โดยจำแนกออกได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน (คน)	
	(N = 39)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	31	79.5
หญิง	8	20.5
รวม	39	100.0
2. อายุ		
15 – 20 ปี	1	2.6
21 – 30 ปี	10	25.6
31 – 40 ปี	16	41.0
41 – 50 ปี	9	23.1
51 ปีขึ้นไป	3	7.7
รวม	39	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน (พอ) (N = 39)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่า ป. 4	-	-
ป. 7	3	7.7
ม. ต้น	5	12.8
ม. ปลาย	17	43.6
ปริญญาตรี	12	30.8
อื่นๆ	2	5.1
รวม	18	100.0

จากตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 79.5 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 20.5

เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 21 – 30 ปี 41 – 50 ปี 51 ปีขึ้นไป และ 15 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.1 7.7 2.6 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษา ม.ปลาย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมา ปริญญาตรี ม.ต้น ป. 7 และ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 30.8 12.8 7.7 5.1 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากล

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากล

จำแนกตามสภาพทั่วไปของกิจกรรมด้านดนตรีสากล

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน (คน) (N = 39)	ร้อยละ
1. ปัจจุบันท่านมีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการบรรเลงดนตรีสากล เพื่ออะไร		
เป็นอาชีพหลัก	19	49.7
เป็นอาชีพเสริม	19	18.7
อื่นๆ	1	2.6
รวม	39	100.0
2. ประสบการณ์ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากล		
ต่ำกว่า 5 ปี	12	30.8
5 – 10 ปี	13	33.3
11 – 20 ปี	11	28.2
20 ปีขึ้นไป	3	7.7
รวม	39	100.0
3. ท่วงเรียนรู้กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีสากล		
จากบรรพบุรุษ	3	7.7
โดยผู้สอนจากท้องถิ่น	17	43.6
โรงเรียนสอนให้	14	35.9
อื่นๆ	5	12.8
รวม	39	100.0
4. รายได้จากกิจกรรมด้านดนตรีสากล		
1,000 – 5,000 บาท	8	20.5
5,001 – 8,000 บาท	15	38.5
8,001 – 10,000 บาท	13	33.3
10,001 – 50,000 บาท	3	7.7
50,001 ขึ้นไป	-	-
รวม	39	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน (คน) (N = 39)	ร้อยละ
5. รายได้จากกิจกรรมด้านดนตรีสากลเพียงพอต่อการยังชีพหรือไม่		
เพียงพอ	18	46.2
ไม่เพียงพอ	21	53.8
รวม	39	100.0
6. รายได้จากกิจกรรมด้านดนตรีสากลเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ		
ดนตรีมีรายได้ดีกว่า	6	15.4
ดนตรีมีรายได้น้อยกว่า	12	30.8
รายได้พอ ๆ กับอาชีพอื่น	21	53.8
รวม	39	100.0
7. ควรมีการพัฒนาการบรรเลงดนตรีหรือไม่		
ควร	39	100.0
ไม่ควร	-	-
รวม	39	100.0
8. คุณภาพการบรรเลงดนตรีสากลดูได้จากอะไร		
ฝีมือการเล่น	26	66.7
คุณภาพของเครื่องดนตรี	4	10.3
การจัดวงดนตรี	6	15.4
บทเพลงที่ได้ฟัง	3	7.7
อื่น ๆ	-	-
รวม	39	100.0
9. กิจ้างวงดนตรีสากลที่เหมาะสม ท่านคิดว่าควรจะมีราคาเท่าไร		
1,000 – 3,000 บาท	2	5.1
3,001 – 5,000 บาท	17	43.6
5,001 – 8,000 บาท	10	25.6
8,001 ขึ้นไป	10	25.6
รวม	39	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน (คน) (N = 39)	ร้อยละ
10. ท่านได้รวมกลุ่มกับทางผู้ประกอบการอื่น ๆ หรือไม่		
รวมกลุ่ม	10	25.6
ไม่รวมกลุ่ม	29	74.4
รวม	39	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงดนตรีสากลจะนำเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 48.7 มีประสบการณ์ระหว่าง 5 – 10 ปี มากที่สุดถึงร้อยละ 33.3 ส่วนต่ำกว่า 5 ปี เป็นอันดับสอง คือ ร้อยละ 30.8, 11 – 20 ปี ร้อยละ 28.2 และ 20 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด ร้อยละ 7.7 เท่านั้น ส่วนการเรียนรู้กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีสากลพบว่าจากผู้สอนในท้องถิ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 43.6 รองลงมาโรงเรียนสอนให้ ร้อยละ 35.9 อื่น ๆ ร้อยละ 12.8 และ จากบรรพบุรุษ ร้อยละ 7.7 น้อยที่สุด

เรื่องของรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 – 8,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 38.5 รองลงไป 8,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 33.3, 1,000 – 5,000 บาท ร้อยละ 20.5 และ 10,001 – 50,000 บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 7.7 ส่วน 50,001 ขึ้นไปไม่มี

และรายได้จากกิจกรรมด้านดนตรีสากลไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ร้อยละ 53.8 ส่วนเพียงพอต่อการยังชีพ ร้อยละ 46.2 เมื่อเอารายได้เปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ ปรากฏว่ารายได้พอ ๆ กัน ถึงร้อยละ 53.8 คนตรีมีรายได้น้อยกว่า ร้อยละ 30.8 ส่วนคนตรีมีรายได้ดีกว่า น้อยที่สุด ร้อยละ 15.4 เท่านั้น และควรมีการพัฒนาการบรรเลงดนตรีสากลถึงร้อยละ 100

การดูฝีมือการบรรเลงดูได้จากฝีมือการเล่นมากที่สุด ร้อยละ 66.7 รองลงมาจากการจัดวงดนตรี ร้อยละ 15.4 ดูจากคุณภาพของเสียงดนตรี 10.3 และ ฟังจากบทเพลงแค่ร้อยละ 7.7 เท่านั้น

ส่วนค่าจ้างวงดนตรีที่เหมาะสม พบว่า ควรจะมีราคา 3,001 – 5,000 บาท ร้อยละ 43.6, 5,001 – 8,001 ขึ้นไป ร้อยละ 25.6 และ 1,000 – 3,000 บาท ร้อยละ 5.1 น้อยที่สุด และพบว่าไม่มีการรวมกลุ่มกันมากที่สุดร้อยละ 74.4 ส่วนรวมกลุ่มกัน พบว่า ร้อยละ 25.6 เท่านั้น

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลง
ดนตรีสากลจำแนกตามสภาพปัญหาของกิจกรรมด้านดนตรีสากล

สภาพปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. บทเพลงที่นำมาใช้ในการบรรเลง ดนตรีอยู่ในระดับใด	2.95	1.10	ปานกลาง
2. ลูกค้ำส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจใน การฟังเพลงเพียงใด	2.92	0.90	ปานกลาง
3. การบรรเลงดนตรีใช้ระยะเวลาในการ บรรเลงเพียงใด	3.00	1.15	ปานกลาง
4. คุณภาพของเพลงอยู่ในระดับใด	3.26	0.97	ปานกลาง
5. ราคาค่าจ้างวงดนตรีอยู่ในระดับใด	2.92	0.93	ปานกลาง
6. การจัดหาจัดจ้างวงดนตรีใช้ต้นทุน เพียงใด	3.20	1.02	ปานกลาง
7. วงดนตรีที่จัดหามาบรรเลงมีคุณภาพ อยู่ในระดับใด	3.15	0.87	ปานกลาง
8. นักดนตรีมีความรู้ความชำนาญในการ บรรเลงดนตรีเพียงใด	3.26	1.07	ปานกลาง
9. เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ประกอบ	3.18	1.02	ปานกลาง
รวม	3.08	1.00	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่าปัญหาของกิจกรรมด้านดนตรีสากล ภาพรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาด้านคุณภาพของเพลง และปัญหาด้านนักดนตรีมี
ความรู้ความชำนาญในการบรรเลงดนตรีมีความรุนแรงที่สุด โดยมีค่า $\bar{x} = 3.26$ เท่ากัน และลูกค้ำ
ส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจในการฟังเพลงกับราคาค่าจ้างวงดนตรีมีระดับความรุนแรงของปัญหา
น้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 2.92$ เท่ากัน

ตอนที่ 3 ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสำคัญของการบรรเลงดนตรีสากล

ด้านความสำคัญ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การบรรเลงดนตรีสากลเป็นสิ่งสร้าง ความภูมิใจในระดับท้องถิ่น	3.33	0.81	ปานกลาง
2. การบรรเลงดนตรีสากลเป็นภูมิปัญญา ทางวัฒนธรรมพื้นบ้านของท้องถิ่น	3.21	0.77	ปานกลาง
3. การบรรเลงดนตรีสากลเป็นทั้งอาชีพ หลักและอาชีพเสริมของชุมชนใน ท้องถิ่น	3.56	0.99	ปานกลาง
4. การบรรเลงดนตรีสากลเป็นการสร้าง รายได้และอาชีพให้กับชุมชนใน ท้องถิ่น	3.33	0.93	ปานกลาง
5. การบรรเลงดนตรีสากลทำให้ชุมชน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.90	1.12	ปานกลาง
รวม	3.46	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่าความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ด้านความสำคัญของการบรรเลงดนตรีสากล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 2 ข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ การบรรเลงดนตรีสากลทำให้ชุมชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ($\bar{x} = 3.90$) และการบรรเลงดนตรีสากลเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมของชุมชนในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.56$) ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางรวม 3 ข้อ ได้แก่ การบรรเลงดนตรีสากลเป็นการสร้างรายได้และอาชีพให้กับชุมชนในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.33$) การบรรเลงดนตรีสากลเป็นสิ่งสร้างความภูมิใจในระดับท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.33$) และการบรรเลงดนตรีสากลเป็นภูมิปัญญาและวัฒนธรรมพื้นบ้านของ ท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.21$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น
“ดนตรีสากล”

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ควรมีหลักสูตร “ดนตรีสากล” สำหรับท้องถิ่น	3.69	1.03	มาก
2. ความเป็นไปได้ของการจัดหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”	3.49	1.00	ปานกลาง
3. ระดับชั้นที่สมควรสอนการบรรเลงดนตรีสากล			
3.1 ระดับอนุปริญญา	-	-	-
3.2 ระดับปริญญาตรี	3.92	1.16	มาก
4. มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องดนตรีสากล	4.05	1.12	มาก
5. ควรจะมีการเรียนการสอนดนตรีสากลในสถาบันอุดมศึกษาระดับท้องถิ่น (ราชภัฏ) เป็นวิชาเอก	4.00	1.08	มาก
รวม	3.83	1.07	มาก

จากตาราง 5 พบว่าความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 4 ข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องดนตรีสากล ($\bar{x} = 4.05$) ควรจะมีการเรียนการสอนดนตรีสากลในสถาบันอุดมศึกษาระดับท้องถิ่น (ราชภัฏ) เป็นวิชาเอก ($\bar{x} = 4.00$) ระดับชั้นที่สมควรสอนการบรรเลงดนตรีสากลระดับปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.92$) และควรมีหลักสูตรดนตรีสากลสำหรับท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.69$) ตามลำดับ ส่วนที่อยู่ในระดับปานกลาง พบเพียงข้อเดียว คือ ความเป็นไปได้ของการจัดหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีสากล ($\bar{x} = 3.49$)

จากคำถามปลายเปิด ของแบบสำรวจตอนที่ 3 ข้อ 6 และข้อ 7
ตารางที่ 6 นักดนตรีสากลที่จะประกอบอาชีพควรมีคุณสมบัติ

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	ใจรัก ขยันฝึกซ้อม	17
2	ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์	13
3	ฝีมือในการเล่น การร้อง	6
4	ความสุภาพ	5
5	มนุษยสัมพันธ์ดี	5
6	รู้จริง เล่นจริง ทำจริง ร้องเก่ง	4
7	พรสวรรค์	3
8	แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	3
9	สร้างสรรค์งานใหม่	2
10	มีความคิดเป็นของตนเอง	1
11	ความรู้รอบตัว	1
12	คุณธรรม จรรยาบรรณในกรประกอบอาชีพ	1
13	บุคลิกภาพดี	1
14	มีน้ำใจต่อนายจ้าง	1

จากตาราง 6 พบว่าคุณสมบัติของนักดนตรีสากลที่จะประกอบอาชีพควรมีใจรัก ขยัน
ฝึกซ้อม มีความถี่ถึง 17 รองลงมา คือ การตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์ มีความถี่ถึง 13

ตาราง 7 นักดนตรีสากลควรมีความรู้อะไรบ้าง

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	การอ่านโน้ต	20
2	เครื่องดนตรี	11
3	ความรู้เกี่ยวกับเพลงหลาย ๆ แนว	5
4	บุคลิกภาพในวง	2
5	เล่นได้ร้องได้	2
6	ไม่จำกัด	2
7	การศึกษา	2
8	เล่นดนตรี	2
9	แกะเพลงได้	2
10	แต่งเพลงได้	2
11	ด้านภาษา	1
12	คอมพิวเตอร์	1
13	การตลาด	1
14	ประสบการณ์มาจ้ะ	1
15	จังหวะดนตรี	1
16	ประสาทหูดี	1

จากตาราง 7 พบว่านักดนตรีสากลควรมีความรู้ในเรื่องการอ่านโน้ตเป็นอันดับแรก มีความถี่ถึง 20 รองลงมาคือความสามารถทางการเล่นเครื่องดนตรี มีความถี่ 11

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสำรวจความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาของกิจกรรมด้านดนตรีสากลตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดใกล้เคียง 2) เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” ของสถานประกอบการในเขตจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียงตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากล จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของนักดนตรีสากล และด้านขององค์ความรู้ และ 3) เพื่อนำผลการวิจัยไปนำเสนอต่อประธานโปรแกรมวิชาดนตรีจะได้ดำเนินการส่งเสริมและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนดนตรีสากลต่อไป

ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจกับผู้ประกอบการหรือผู้จัดการวงดนตรีสากล สืบมาจากประชากรที่อยู่ในสถานประกอบการที่มีวงดนตรีสากลบรรเลงอยู่ทั้งหมด 39 แห่ง ในเขตจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียงได้รับแบบสำรวจกลับคืนมา 39 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสำรวจทั้งหมด สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลกระทำเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่เป็นคำร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากล โดยการแจกแจงความถี่เป็นคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนคำถามปลายเปิดโดยการจัดอันดับและแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง และความเรียงสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 1 ปรากฏผลดังนี้

1.1 ผู้ประกอบการหรือผู้จัดการวงดนตรีสากล เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง และมีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับ ม.ปลาย เท่านั้น

1.2 การมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงดนตรีสากลทำเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับดนตรีสากล 5 – 10 ปี มีการเรียนรู้กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีสากลจากผู้สอนในท้องถิ่น มีรายได้ 5,000 – 8,000 บาท รายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่นพอ ๆ กัน ควรมีการพัฒนาการบรรเลงดนตรีสากลอย่างมาก การดูคุณภาพและการบรรเลงดนตรีสากลจากผู้มีประสบการณ์ดนตรีเป็นหลัก ส่วนค่าจ้างวงก็อยู่ในช่วง 3,000 – 5,000 บาท และไม่มีการรวมกลุ่มกัน

1.3 ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็พบปัญหาที่มีความรุนแรงที่สุดคือ ความรู้ความสามารถของนักดนตรีกับคุณภาพของเพลง

2. ศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 2 ปรากฏผล ดังนี้

2.1 การบรรเลงดนตรีสากลทำให้ชุมชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มีความสำคัญมากที่สุด และเป็นอาชีพเสริมของชุมชนในท้องถิ่นเป็นอันดับรอง

2.2 มีความจำเป็นมากที่สุดที่จะให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องดนตรีสากล และควรมีการเรียนการสอนดนตรีสากลในสถาบันอุดมศึกษาในระดับท้องถิ่น (ราชภัฏ) เป็นวิชาเอก

2.3 คุณลักษณะที่ต้องการ คือ มีใจรัก ขยันฝึกซ้อม และการตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์

2.4 นักดนตรีสากลควรมีความรู้ในเรื่องของวงออร์แกนไนต์สากล เป็นอันดับแรก และมีความสามารถในการใช้เครื่องดนตรี เป็นอันดับรองลงมา

อภิปรายผล

1. การวิจัยในเรื่องนี้ยังไม่เคยมีใครได้ทำการวิจัยมาก่อน ซึ่งการเก็บข้อมูลกับผู้ประกอบการหรือผู้จัดการวงดนตรีสากลในสถานประกอบการที่มีการบรรเลงด้วยวงดนตรีจริง ๆ ไม่ใช่คอมพิวเตอร์หรือการไอ้เกะ ในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชาดนตรี (แขนงดนตรีสากล) และผู้เกี่ยวข้องต่อไปได้ โดยเมื่อศึกษาถึงสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจจะพบว่าเป็นชายมากกว่าหญิง เพราะผู้ชายนั้นมีบุคลิกเหมาะที่จะทำงานในเวลาากลางคืน เช่น เป็นเจ้าของสถานประกอบการ หรือเป็นผู้จัดการ ส่วนผู้หญิงจะพบน้อยมาก อายุก็อยู่ในช่วง 31 – 40 ปี เป็นช่วงของวัยที่ทำงานหาเงินเพื่อใช้เลี้ยงครอบครัวอยู่ในช่วงก่อร่างสร้างตัว ส่วนระดับการศึกษาจะจัดอยู่ในระดับ ม.ปลายกับปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่าการเป็นผู้จัดการหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้น มีความรู้แค่ ม.ปลายก็สามารถสร้างสถานประกอบการหรือเป็นผู้จัดการดนตรีได้ (ตารางที่ 1)

2. สภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากล สำหรับผู้ประกอบการ หรือผู้จัดการมีความเกี่ยวข้องกับการบรรเลงดนตรีสากล เป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม และมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ 5 - 10 ปี เป็นส่วนใหญ่ แสดงว่า ผู้ประกอบการหรือผู้จัดการเริ่มเข้าสู่อาชีพนี้โดยอายุ 30 ปี ซึ่งสอดคล้องกับสถานภาพของผู้ตอบ ส่วนการเรียนรู้ทางด้านกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีสากลจากผู้สอนในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ และจากโรงเรียนสอนให้เป็นอันับรองลงมา แสดงให้เห็นถึงการสืบทอดฝีมือของนักดนตรีนั้นเน้นจากท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการดีที่สถาบันราชภัฏจะได้ผลิตนักดนตรีออกไปรับใช้ท้องถิ่นและนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อไปในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันราชภัฏเลขที่เดียว โดยแสดงให้เห็นว่านักดนตรีสากลอาชีพนั้น มิได้มาจากต่างจังหวัดหรือจากในกรุงเทพ เพราะถ้านักดนตรีส่วนใหญ่ เริ่มฝึกดนตรีกับผู้สอนในท้องถิ่นและโรงเรียนซึ่งอยู่ในท้องถิ่น และแบบสำรวจออกมาพบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง และมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,000 - 8,000 บาท นั้นไม่เพียงพอสำหรับผู้ตอบส่วนใหญ่ ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับเพียงพอแสดงว่ารายได้แค่นี้พอเหมาะอยู่แล้ว และเมื่อเป็นคนในท้องถิ่นการครองชีพก็พออยู่ได้ เมื่อย้อนกลับไปดูสถานภาพของผู้ตอบจะอยู่ในช่วงอายุ 30 - 40 ปี ซึ่งเป็นช่วงของการสร้างครอบครัว ดังนั้นค่าใช้จ่ายคงไม่เพียงพอ ส่วนกลุ่มที่ตอบว่าเพียงพอซึ่งใกล้เคียงกัน อาจจะวิเคราะห์ได้ว่า อาจจะมีรายได้ทั้ง 2 คน คือ ทั้งภรรยาและสามีหรือถือเป็นอาชีพเสริมซึ่งมีรายได้ประจำอยู่แล้วในเวลากลางวัน จะมีความสอดคล้องกับข้อความข้อแรกที่ตอบว่า ทำงานเกี่ยวข้องกับกิจกรรมดนตรีสากลเป็นทั้งอาชีพเสริมและอาชีพหลักเท่ากัน แต่เมื่อนำรายได้ไปเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ พบว่า มีรายได้พอ ๆ กับอาชีพอื่น ซึ่งแสดงถึงสภาพเศรษฐกิจในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียงนั้นมีสภาพทางด้านเศรษฐกิจใกล้เคียงกันแทบทุกอาชีพ และยังเน้นถึงการพัฒนากิจกรรมบรรเลงดนตรีสากลที่ควรมีการพัฒนาซึ่งผู้ตอบข้อความมีนี้ถึง 100 เปอร์เซ็นต์ แสดงให้เห็นว่าการประกอบอาชีพอะไรก็แล้วแต่ควรมีการพัฒนาในอาชีพนั้น ๆ ให้ดีขึ้นกว่าเก่าอยู่เสมอ และการคุณภาพของกิจกรรมบรรเลงดนตรีสากลจะดูจากฝีมือการเล่นดนตรีมากที่สุด แต่กลับดูจากบทเพลงที่ได้ยินน้อยที่สุด แสดงว่าการสังเกตคุณภาพของการบรรเลงนั้น จะเน้นไปที่ฝีมือการเล่นมากกว่า เพราะนักดนตรีมีความเชื่อว่า ถ้าฝีมือดีบทเพลงที่บรรเลงออกมาก็จะดีด้วย ฉะนั้นการที่ดูจากฝีมือการเล่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ และการฟังจากบทเพลงซึ่งปัจจุบันมีอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยเยอะมากจึงถือว่า การฟังจากบทเพลงนั้นไม่ถูกต้อง

ส่วนค่าจ้างวงดนตรีที่เหมาะสมควรอยู่ในระดับ 3,000 - 5,000 บาท / เดือนนั้น ในสถานภาพตรงนี้ถือว่า ผู้ตอบเป็นผู้ประกอบการหรือผู้จัดการ เป็นผู้ว่าจ้าง ดังนั้นจึงเห็นว่าจ้างถูก ๆ จะได้ไม่กระทบกระเทือนกับรายได้ของทางร้าน ซึ่งรายได้เพียงเท่านั้น ก็จะสอดคล้องกับข้อความที่ 5 ว่า ไม่เพียงพอ และค่าจ้างในระดับนี้ กับสภาพเศรษฐกิจ ขณะนี้ไม่เพียงพอแน่นอน

และพูดถึงการรวมกลุ่มกันก็ไม่เน้นการรวมกลุ่ม ฉะนั้นจะทำให้การพัฒนาของสถานประกอบการทางด้านกิจกรรมดนตรีสากลจึงถูกจ้างไปตามยถากรรม ไม่มีการพูดคุยถึงปัญหาอุปสรรคของกิจกรรมดนตรีสากลเลย ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อคำถามที่ว่าควรมีการพัฒนา แต่เมื่อไม่รวมกลุ่มกันการพัฒนาก็ยากที่จะเป็นไปได้ แต่เมื่อเกิดการรวมกลุ่มกัน จะทำให้เห็นแนวทางในการพัฒนาวงดนตรีสากลได้ชัดเจนขึ้น (ตารางที่ 2)

สภาพปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากลจากการวิเคราะห์ผลการวิจัยจากผู้ตอบแบบสำรวจโดยภาพรวมจะพบว่าความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าการบรรเลงดนตรีสากลของสถานประกอบการในจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียงนั้น ปัญหาต่างๆ ไม่รุนแรงนัก แต่ถึงอย่างไรก็ตามในรายชื่อของปัญหาที่จะพบความรุนแรงในคุณภาพของเพลงมีความรุนแรงที่สุดและความรู้ความชำนาญในการบรรเลงดนตรีอยู่ในลำดับถัดมา ซึ่งจะสอดคล้องกันทั้งสองประเด็นเพราะคุณภาพของบทเพลงจะดีหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับฝีมือของนักดนตรี ถ้านักดนตรีมีฝีมือดีคุณภาพของบทเพลงก็จะออกมาดีเช่นกัน และก็จะสอดคล้องกับตารางที่สองเช่นกันว่า การดูแลสภาพของวงดนตรีผู้ตอบก็จะดูที่ฝีมือนักดนตรีนั่นเอง ส่วนความรุนแรงของปัญหาน้อยที่สุดในกลุ่มก็คือลูกค้าส่วนมากมีความรู้มีความเข้าใจในบทเพลงที่ฟังจากการบรรเลงของวงดนตรี (ตารางที่ 3)

3. ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”

มีความสำคัญของการบรรเลงภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน แต่เมื่อดูเป็นรายข้อก็จะพบว่าการบรรเลงดนตรีสากลทำให้เยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มาก และยังถือว่าบรรเลงดนตรีสากลเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมของชุมชนในท้องถิ่นมากเช่นกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับประเด็นที่อภิปรายมาแล้วว่า กิจกรรมดนตรีเป็นทั้งอาชีพเสริมและอาชีพหลักและสอนโดยผู้สอนท้องถิ่นสู่ท้องถิ่นเช่นกัน ส่วนผู้ตอบแสดงความเห็นว่าการบรรเลงดนตรีสากลเป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมพื้นบ้านของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางที่น้อยที่สุดในกลุ่มคำถามนี้ เพราะผู้ตอบเห็นว่าดนตรีสากลนั้นไม่ใช่มรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านของท้องถิ่น โดยเข้าใจว่าดนตรีสากลเป็นวัฒนธรรมของตะวันตกนั่นเอง (ตารางที่ 4)

ความต้องการของหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” อยู่ในระดับมากเกือบทั้งหมด โดยความรุนแรงอยู่ในเรื่องความจำเป็นที่จะให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องดนตรีสากลมากที่สุดในกลุ่มมากเพื่อที่จะได้นักดนตรีเข้าไปทดแทนนักดนตรี ที่มีการเปลี่ยนตัวนักดนตรีในสถานประกอบการ และเห็นว่าคนเรียนดนตรีสากลกับตั้งแต่ยังเด็กเขาชอบ และควรเปิดสอนในสถาบันราชภัฏเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรีด้วย เพื่อรองรับเยาวชนที่ฝึกหัดมาตั้งแต่อยู่ในโรงเรียน เพื่อให้มีความรู้ทางด้านดนตรีสากลที่ถูกหลักเกณฑ์ทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติในระดับปริญญาตรีที่เดียว ที่สำคัญ

ควรมีหลักสูตรดนตรีสากลในระดับท้องถิ่นด้วย แต่ผู้ตอบก็มองดูถึงความเป็นไปได้ของการจัดหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ปานกลาง) (ตารางที่ 5)

นักดนตรีสากลควรมีคุณลักษณะดังนี้ (ตารางที่ 6)

1. มีใจรัก ขยันฝึกซ้อม
2. ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์
3. มีฝีมือในการเล่นและร้องเพลง
4. สุภาพเรียบร้อย
5. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
6. มีพรสวรรค์
7. แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
8. สร้างสรรค์งานใหม่ๆ ได้
9. มีความคิดเป็นของตนเอง มีความรอบตัว มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ มีบุคลิกภาพดี และมีน้ำใจต่อนายจ้าง

นักดนตรีสากลมีความรู้ ดังนี้ (ตารางที่ 7)

1. การอ่านโน้ตสากลได้
2. มีความสามารถเล่นเครื่องดนตรีได้
3. มีความรู้เรื่องเพลงหลาย ๆ แนว
4. บุคลากรในวงควรจะได้ร้องได้ ไม่จำกัดเพลง วย และการศึกษา
5. แกะเพลงได้ และแต่งเพลงได้
6. มีความรู้ด้านภาษาไทยดี และภาษาอังกฤษพอสมควร ด้านคอมพิวเตอร์
7. ด้านการตลาด มีประสบการณ์มาก ๆ จังหวะดี และประสาทหูดี

ข้อเสนอแนะ

1. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป น่าที่จะเก็บข้อมูลในระดับภาคเหนือทั้งหมดเพื่อที่จะได้ตรวจสอบข้อมูลว่า ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” มีความเห็นครบถ้วนหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด
2. ควรมีการทำวิจัยในเรื่องนี้โดยเก็บข้อมูลจากผู้สอนในสถาบันราชภัฏทั้งหมด
3. ควรมีการทำวิจัยในเรื่องนี้โดยเก็บข้อมูลจากตัวนักดนตรีบ้าง

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

บรรณานุกรม

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2537). “แนวคิดและวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ”

สารพัฒนาหลักสูตร. 13 (116) : 25 – 29.

ประเวศ ะสี. (2534). “การศึกษาของชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น.” **สรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ**

เรื่อง ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม. หน้า 81 – 86.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

ประไพพรรณ โกศัยสุนทร. (2541) “พิพิธภัณฑสถานมีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักสูตร

ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้อย่างไร” วารสารวิชาการ. 1(8) : 30 – 34.

พรชูลี อาชาวำรุง และคณะ. (2542). **โครงการนำร่อง : การศึกษาและพัฒนาทักษะการคิด**

เพื่อปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริกรณีศึกษา ภาคตะวันตก

และภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก : โรงพิมพ์ราชภัฏพิบูลสงคราม.

พิมล มัชฌมบุรุษ. (2531). **การวิเคราะห์หลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน :**

ความสอดคล้องกับสถานที่และความต้องการของท้องถิ่น. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รัตนะ บัวสนธิ. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอด**

ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

รัตนะ พุ่มไพศาล. (2528). **หลักสูตรจัดและบริหารการศึกษานอกระบบโรงเรียน.** กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์พลวงกรรมมหาวิทยาลัย.

วิชัย ดิสสระ. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. **ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์.**

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). “การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น,” วารสารวิชาการ. 2(9) :

16 – 21.

สมหวัง พันระสี. (2537). **หลักสูตรท้องถิ่น.** กาทสินธุ์ : สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำม่วง.

สังัด อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.** พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สงบ ลักษณะ. (2542). “ทิศทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น” วารสารปฏิรูปการศึกษา. 1(8) : 6.

สุพัตร์ พิบูลย์. (2535). แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษา.

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, (อัสสัมชัญ).

สุวิมล ว่องวานิช. (2531). Need Assessment : แนวคิดและกระบวนการ. ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 6 สิงหาคม - กันยายน.

เสนห์ จามริก. (2532). “แนวทางพัฒนาการศึกษาไทย : บทวิเคราะห์เบื้องต้น” ในการศึกษาแห่งชาติ. 24(1) : 20 - 32.

Kaufman, Roger and Penwick W. English. (1979). **Needs Assessment** : concept and Application
Englewood Cliffs, New Jersey : Educational Technology Publication.

McNeil, John D. (1977). Curriculum A Comprehensive Introduction 3 ed. : Boston, Toronto :
Lille Borwn and Company.

Stuflebeam, D.L. and others. (1985). **Conducting Educational Needs Assessment**. Boston :
Kluwer-Nijhoff Publishing.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Pibulsongkram Rajabhat University

แบบสำรวจความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”

แบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากล (สำหรับผู้ประกอบการหรือผู้จัดการด้านดนตรีสากล)

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาของการบรรเลงดนตรีสากล

สำรวจปลายเปิดและแบบสำรวจชนิดมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ดังนี้

1	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
3	หมายถึง	ระดับปัญหปานกลาง
4	หมายถึง	ระดับปัญหามาก
5	หมายถึง	ระดับปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสำรวจความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล” แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความสำคัญของการบรรเลงดนตรีสากล

2) ด้านความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”

ลักษณะการตอบแบบสำรวจตอนที่ 3 คือ เป็นแบบสำรวจชนิดมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1	หมายถึง	ระดับความสำคัญ / ต้องการน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ระดับความสำคัญ / ต้องการน้อย
3	หมายถึง	ระดับความสำคัญ / ต้องการปานกลาง
4	หมายถึง	ระดับความสำคัญ / ต้องการมาก
5	หมายถึง	ระดับความสำคัญ / ต้องการมากที่สุด

ชุดที่ 1 แบบสำรวจสถานภาพส่วนตัวของผู้ประกอบการหรือผู้จัดการด้านดนตรีสากล

ตอนที่ 1 แบบสำรวจสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ

คำชี้แจง แบบสำรวจมีทั้งหมด 3 ตอน โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1 เพศ

- ( ) ชาย
- ( ) หญิง

2 อายุ

- ( ) 15 – 20 ปี
- ( ) 21 – 30 ปี
- ( ) 31 – 40 ปี
- ( ) 41 – 50 ปี
- ( ) 51 ปีขึ้นไป

3 ระดับการศึกษา

- ( ) ต่ำกว่า ป. 4
- ( ) ป. 7
- ( ) ม.ต้น
- ( ) ม.ปลาย
- ( ) ปริญญาตรี
- ( ) อื่น โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสำรวจเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหา ของการบรรเลงดนตรีสากลของผู้ตอบแบบสำรวจ

1) สภาพทั่วไปของกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีสากล

1. ปัจจุบันท่านกิจกรรมกับการบรรเลงดนตรีสากล เพื่ออะไร?

- ( ) เป็นอาชีพหลัก
- ( ) เป็นอาชีพเสริม
- ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

2. ประสบการณ์กิจกรรมเกี่ยวข้องกับดนตรีสากล

- ( ) ต่ำกว่า 5 ปี
- ( ) 5 – 10 ปี
- ( ) 11 – 20 ปี
- ( ) 20 ปีขึ้นไป

3. ท่านเรียนรู้เกี่ยวกับดนตรีสากล

- ( ) จากบรรพบุรุษ
- ( ) โดยผู้สอนจากท้องถิ่น
- ( ) โรงเรียนสอนให้
- ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

4. รายได้จากกิจกรรมด้านดนตรีสากล

- ( ) 1,000 – 5,000 บาท
- ( ) 5,001 – 8,000 บาท
- ( ) 8,001 – 10,000 บาท
- ( ) 10,001 – 50,000 บาท
- ( ) 50,001 ขึ้นไป

5. รายได้จากกิจกรรมด้านดนตรีเพียงพอต่อการยังชีพหรือไม่

- ( ) เพียงพอ
- ( ) ไม่เพียงพอ

6. รายได้จากกิจกรรมด้านดนตรีสากลเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ

- ( ) ดนตรีมีรายได้ดีกว่า
- ( ) ดนตรีมีรายได้ไม่ดีกว่า
- ( ) รายได้พอ ๆ กับอาชีพอื่น

7. ควรมีกาหรือนุรักษ์การบรรเลงดนตรีสากลหรือไม่

- ( ) ควร
- ( ) ไม่ควร

8. คุณภาพการบรรเลงดนตรีสากลดูได้จากอะไร

- ( ) ฝีมือการเล่น
- ( ) คุณภาพของเครื่องดนตรี
- ( ) การจัดการวงดนตรี
- ( ) บทเพลงที่ได้ฟัง
- ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

9. ราคาจ้างวงดนตรีสากลที่เหมาะสม ท่านคิดว่าควรมีราคาเท่าไร

- ( ) 1,000 – 3,000 บาท
- ( ) 3,001 – 5,000 บาท
- ( ) 5,001 – 8,000 บาท
- ( ) 8,001 ขึ้นไป

10. ท่านได้รวมกลุ่มกับทางผู้ประกอบการอื่น ๆ หรือไม่

- ( ) รวมกลุ่ม
( ) ไม่รวมกลุ่ม

2) สภาพปัญหาของกิจกรรมด้านดนตรีสากล

สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. บทเพลงที่นำมาใช้ในการบรรเลงดนตรีอยู่ในระดับใด					
2. ลูกค้ำส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจในการฟังเพลงเพียงใด					
3. การบรรเลงดนตรีใช้ระยะเวลาในการบรรเลงเพียงใด					
4. คุณภาพบทเพลงอยู่ในระดับใด					
5. ราคาจ้างวงดนตรีอยู่ในระดับใด					
6. การจัดหาจัดจ้างวงดนตรีใช้ต้นทุนเพียงใด					
7. วงดนตรีจัดหามาบรรเลงอยู่ในระดับใด					
8. นักดนตรีมีความรู้ความชำนาญในการบรรเลงดนตรีเพียงใด					
9. เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ประกอบไม่เพียงพอ					

10. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ .....

.....

.....

ตอนที่ 3 แบบสำรวจความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "ดนตรีสากล"

1) ด้านความสำคัญของการบรรเลงดนตรีสากล

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. การบรรเลงดนตรีสากลเป็นสิ่งสร้างความภูมิใจในระดับท้องถิ่น					
2. การบรรเลงดนตรีสากลเป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมพื้นบ้านของท้องถิ่น					
3. การบรรเลงดนตรีสากลเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมของชุมชนในท้องถิ่น					
4. การบรรเลงดนตรีสากลเป็นการสร้างรายได้และอาชีพให้กับชุมชนในท้องถิ่น					
5. การบรรเลงดนตรีสากลทำให้ชุมชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					

2) ด้านความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ควรมีหลักสูตร “ดนตรีสากล” สำหรับท้องถิ่น					
2. ความเป็นไปได้ของการจัดหลักสูตรท้องถิ่น “ดนตรีสากล”					
3. ระดับชั้นที่สมควรสอนการบรรเลงดนตรีสากล					
3.1 ระดับอนุปริญญา					
3.2 ระดับปริญญาตรี					
4. มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะให้เยาวชนได้เรียนรู้เรียนเรื่องดนตรีสากล					
5. ควรมีการเรียนการสอนดนตรีสากลในสถาบันอุดมศึกษาระดับท้องถิ่น (ราชภัฏ) เป็นวิชาแรก					

6. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ .....

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University